

Артюх О.В.
к.е.н., доцент
Коваль В.С.
студентка 52 гр.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

Провідне місце в господарсько-економічному житті підприємств займають податкові відносини з державою, про що свідчить поява податкового обліку, який закріплений на рівні держави в нормативно-правових актах. За допомогою податкового обліку відбувається узагальнення інформації з метою визначення бази для стягнення податків відповідно до норм податкового законодавства. У зв'язку з цим виникає необхідність у розробці та впровадженні на підприємствах будь-якої форми власності облікової політики в системі оподаткування, яка б детально пояснювала вибір суб'єктом господарювання методики відображення в обліку фінансово-господарських операцій, у тому числі, в частині оподаткування.

Формування облікової політики повинно здійснюватися з урахуванням загальних принципів оподаткування, організації податкового обліку, його завдань й критеріїв оцінки якості, процедур коригування даних бухгалтерського обліку з метою оподаткування. Окрім цього, слід також враховувати аспекти облікової політики, пов'язані з оптимізацією податкових платежів та податковим плануванням.

Відповідно до ст. 1 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" облікова політика - це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності [1].

В Наказі про облікову політику необхідно фіксувати лише ті принципи і методи обліку та оцінки, які передбачають кілька варіантів обліку на вибір підприємства або щодо яких є невизначеність. Конкретизовано зміст наповнення облікової політики в Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства, затверджених Наказом Міністерства фінансів України №635 від 27 червня 2012 року [2].

Податки та збори необхідно розглядати як окремий об'єкт обліку, відповідно доцільно підприємствами розробити їх організаційне та методичне забезпечення. У зв'язку з цим на підприємстві постає необхідність у розробці окремого розділу до Наказу про облікову політику "Організація обліку та звітності в системі оподаткування", в якому необхідно визначити методичні аспекти обліку та звітності щодо справляння податкових платежів.

Облікова політика підприємства для цілей оподаткування повинна вирішувати три основні завдання:

- організаційно-технічне забезпечення: розробка системи документообігу для формування показників податкових реєстрів, розробка системи податкових реєстрів;
- вибір найбільш прийнятних для підприємства способів обліку, відносно яких існують альтернативи передбачені податковим законодавством;
- висвітлення окремих питань щодо справляння податкових платежів за якими існують протиріччя в нормативних актах або які взагалі не регламентовані законодавством [3].

Їх вирішення є важливим для подальших взаємовідносин підприємства з державними фіскальними органами.

При формуванні оптимальної облікової політики варто визначити альтернативні варіанти організації та ведення обліку, і застосовувати найбільш економічно обґрунтовані (табл. 1).

Елементи облікової політики в системі оподаткування

№ з/п	Елементи облікової політики	Альтернативні варіанти організації та ведення обліку в системі оподаткування
1	Система оподаткування	Загальна чи спрощена система оподаткування (обирається з метою оптимізації податкового навантаження)
2	Уповноважена особа щодо ведення обліку та звітності в системі оподаткування	Директор/власник. Головний бухгалтер (штатний бухгалтер). Фізична особа - підприємець, яка надає послуги з обліку та звітності в системі оподаткування. Аудиторська фірма на договірних засадах.
3	Формування облікових регістрів	Законодавством не передбачено ведення рахунків для цілей оподаткування, тому керівництво підприємства може самостійно розробити внутрішній план рахунків податкового обліку з метою полегшення роботи з відображення сум. Встановлюються додатками до облікової політики організації для цілей оподаткування. Правильність відображення господарських операцій в регістрах податкового обліку забезпечують особи, які склали і підписали їх.
4	Форми первинних документів	Типові уніфіковані податкові документи та самостійно розроблені форми первинних документів (в електронній чи паперовій формі).
5	Документообіг на підприємстві	Строк надання проміжної документації структурними підрозділами. Графік документообігу. Відповідальність за строки подання податкової документації
6	Метод амортизації основних засобів	Варіанти за Податковим кодексом України
7	Вартісний критерій малоцінних необоротних матеріальних активів	Встановлюється підприємством самостійно. При цьому варто враховувати вартісний критерій об'єкта основних засобів

Джерело: власна розробка.

При цьому варто пам'ятати, що недотримання вимог облікової політики може привести до порушень у сфері оподаткування, тому на підприємстві доцільно розробити процедури притягнення до відповідальності посадових осіб за порушення вимог щодо дотримання облікової політики (наприклад, за невчасне подання платіжних документів чи порушення правил документообігу працівникові може бути оголошено догану).

Безумовно, формування облікової політики для цілей оподаткування є досить складним та відповідальним процесом. Але грамотно сформована облікова політика допомагає суб'єкту господарювання удосконалити процес організації та ведення обліку і звітності в системі оподаткування.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] // Закон України від 16.07.1999 – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Методичні рекомендації щодо облікової політики: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtki.com.ua/show/2cid010244.html>
3. Крупей Н.С. Деякі аспекти формування облікової політики для цілей оподаткування / Н.С. Крупей // Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент». – 2012. – Вип. 9 (2). – С. 231-240.